

Rollekort: Skal firmaer få bruke KI til å sortere jobbsøkere?

Fire roller. Klipp langs de stiplede linjene.

Bakgrunn: I mai 2025 lot en dommer i California en gruppesøksmål mot selskapet Workday gå videre. Søksmålet gjelder påstander om at systemet vurderer søkere over 40 år dårligere. Saken er ikke avgjort. EU regner CV-sortering som høy risiko. Kravene gjelder fra 2. desember 2027.

ROLLE Selskapet (selger systemet) Sparer tid når det kommer tusenvis av søknader. Kan behandle alle likt. Vi tester for skjevhet.	FOR	ROLLE Søkeren Jeg får ikke vite hvorfor jeg ble avvist. Systemet kan ha lært av gamle beslutninger. Jeg vil at et menneske skal se på søknaden.	SKEPTISK
ROLLE Læreren (veileder elever mot jobb) Elevene bør vite at en maskin kan lese søknaden først. Men jeg vet ikke om bedriftene kan forklare hvorfor en søker ble avvist.	DELT	ROLLE Politikeren Tillat det, men med krav om testing, dokumentasjon og at et menneske kan overstyre.	MIDT IMELLOM

Rollekort: Skal skolen få bruke kamera som gjetter hvordan elevene har det?

Fire roller. Klipp langs de stiplede linjene.

Bakgrunn: EU har forbudt KI som gjenkjenner følelser i utdanning. Forbudet gjelder i EU fra 2. februar 2025. Norge har ennå ikke innlemmet forordningen, men personvernreglene gjelder uansett.

ROLLE FOR Selskapet (selger kameraet) Læreren ser ikke alle. Systemet kan fange opp de som sliter i stillhet. Det brukes bare i klasserommet.	ROLLE MOT Eleven Jeg vil ikke bli vurdert for hvordan ansiktet mitt ser ut. Maskinen kan ta feil. Jeg blir overvåket.
ROLLE MOT, MED FORBEHOLD Læreren Jeg ser bedre enn et kamera hvem som sliter. Men jeg skulle ønske jeg hadde mer tid.	ROLLE MOT Politikeren EU har forbudt det. Skolen skal være trygg. Vi trenger ikke overvåking for å hjelpe elever.

Rollekort: Skal apper som lager falske bilder av virkelige personer være lov?

Fire roller. Klipp langs de stiplede linjene.

Bakgrunn: EU har lagt til et forbud mot apper som lager falske intime bilder av virkelige personer uten samtykke. Overgangsperioden varer til 2. desember 2026. Fra 2. august 2026 skal KI-generert innhold, særlig dype forfalskninger, merkes.

ROLLE FOR FRIHET Selskapet (lager appen) Det er et verktøy. Folk kan bruke det til moro. Vi har aldersgrense og merker bildene.	ROLLE MOT Eleven Jeg har ingen kontroll over bildet av meg selv. Det kan ødelegge for meg. Et ja må komme før, ikke etterpå.
ROLLE MOT Læreren Jeg ser hva dette gjør i klassen. Jeg kan ikke bevise hva som er ekte.	ROLLE MOT, MEN USIKKER Politikeren Forbud er riktig. Men er forbud nok når appene kan ligge utenfor EU?